

Schema de garanții pentru împrumuturi instituită de Suedia pentru sprijinirea companiilor aeriene titulare ale unei licențe de operare suedeze în cadrul pandemiei de COVID-19 și destinată să remedieze perturbarea gravă a economiei acestui stat membru este conformă cu dreptul Uniunii

Schema în discuție este prezumată a fi adoptată în interesul Uniunii

În luna aprilie 2020, Suedia a notificat Comisiei Europene o măsură de ajutor sub forma unei scheme de garanții pentru împrumuturi prin care urmărea să sprijine companiile aeriene titulare ale unei licențe de operare suedeze¹ în cadrul pandemiei de COVID-19 (denumită în continuare „schema de garanții pentru împrumuturi”). Această schemă vizează în special companiile aeriene titulare, la 1 ianuarie 2020, ale unei licențe pentru desfășurarea de activități comerciale în domeniul aviației, cu excepția companiilor aeriene care operează zboruri neplanificate. Cuantumul maxim al împrumuturilor garantate în temeiul acestei scheme este de 5 miliarde de coroane suedeze (SEK), iar garanția trebuie să fie acordată până la 31 decembrie 2020 pentru o durată maximă de șase ani.

Întrucât a apreciat că schema notificată constituia un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, Comisia a evaluat-o în lumina comunicării sale din 19 martie 2020, intitulată „Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19”². Prin decizia din 11 aprilie 2020³, Comisia a declarat schema notificată compatibilă cu piața internă, în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE. În temeiul acestei dispoziții, ajutoarele destinate să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru pot fi considerate compatibile cu piața internă.

Compania aeriană Ryanair a introdus o acțiune în anularea acestei decizii, care este însă respinsă de Camera a zecea extinsă a Tribunalului Uniunii Europene. În acest context, aceasta examinează, pentru prima dată, legalitatea unei scheme de ajutor de stat adoptate ca răspuns la consecințele pandemiei de COVID-19 în raport cu articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE⁴. În plus, Tribunalul precizează legătura dintre normele privind ajutoarele de stat și, pe de o parte, principiul nediscriminării pe motiv de cetățenie sau naționalitate consacrat la articolul 18 alineatul (1) TFUE, precum și, pe de altă parte, principiul liberei prestări a serviciilor.

Aprecieri Tribunalului

¹ Licență eliberată în temeiul articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 septembrie 2008 privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate (JO 2008, L 293, p. 3).

² JO 2020, C 91 I, p. 1, modificată prin Comunicarea Comisiei „Modificare a Cadrelor temporare pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19” (JO 2020, C 112 I, p. 1).

³ Decizia C(2020) 2366 final privind ajutorul de stat SA.56812 (2020/N) – Suedia – COVID 19: schemă de garanții pentru împrumuturi în favoarea companiilor aeriene.

⁴ În Hotărârea din 17 februarie 2021, Ryanair/Comisia (T-259/20), Tribunalul a examinat legalitatea, în raport cu articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, a unei scheme de ajutor de stat adoptate de Franța ca răspuns la consecințele pandemiei de COVID-19 pe piața franceză a transportului aerian.

În primul rând, Tribunalul efectuează un control al deciziei Comisiei în raport cu articolul 18 primul paragraf TFUE, care interzice orice discriminare exercitată pe motiv de cetățenie sau naționalitate în domeniul de aplicare a tratatelor, fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care le prevăd. Or, întrucât articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE figurează, potrivit Tribunalului, printre dispozițiile speciale menționate, Tribunalul examinează dacă schema de garanții pentru împrumuturi putea fi declarată compatibilă cu piața internă în temeiul acestei dispoziții.

În această privință, pe de o parte, Tribunalul confirmă că obiectivul schemei de garanții pentru împrumuturi îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE, întrucât **aceasta urmărește efectiv să remedieze o perturbare gravă a economiei suedeze cauzată de pandemia de COVID-19, mai precis efectele negative majore ale acesteia din urmă asupra sectorului aviației în Suedia** și, prin urmare, asupra deservirii aeriene a teritoriului acestui stat membru.

Pe de altă parte, Tribunalul constată că limitarea schemei de garanții pentru împrumuturi la companiile aeriene care dețin o licență suedeză **este aptă să atingă obiectivul de remediere a perturbării grave a economiei Suediei**. În această privință, Tribunalul subliniază că, în temeiul Regulamentului nr. 1008/2008, deținerea unei licențe suedeze se traduce, în practică, prin prezența sediului principal al companiilor aeriene pe teritoriul suedez și prin supunerea acestora supravegherii financiare și a bunei reputații de către autoritățile suedeze. Potrivit Tribunalului, dispozițiile regulamentului menționat stabilesc obligații reciproce între companiile aeriene care dețin o licență suedeză și autoritățile suedeze și, prin urmare, o legătură specifică și stabilă între acestea, care îndeplinește în mod adecvat condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE.

În ceea ce privește caracterul proporțional al schemei de garanții pentru împrumuturi, Tribunalul subliniază, în plus, că companiile aeriene eligibile pentru schema de ajutor contribuie majoritar la deservirea regulată a Suediei, în ceea ce privește atât transportul de mărfuri, cât și transportul de pasageri, ceea ce corespunde obiectivului asigurării conectivității Suediei. În schimb, extinderea schemei de ajutor menționate la companii care nu sunt stabilite în Suedia nu ar fi permis atingerea acestui obiectiv.

Luând în considerare varietatea situațiilor în discuție, Tribunalul confirmă, în plus, că Comisia nu a săvârșit nicio eroare de apreciere atunci când a considerat că **schema de ajutor în discuție nu depășea ceea ce era necesar pentru atingerea obiectivului urmărit** de autoritățile suedeze, care devenea crucial, dat fiind că, la sfârșitul lunii martie 2020, acest stat a constatat o scădere de aproximativ 93 % a traficului aerian de pasageri în cele trei aeroporturi suedeze principale.

Având în vedere aceste constatări, Tribunalul confirmă că obiectivul schemei de garanții pentru împrumuturi îndeplinește cerințele derogării prevăzute de articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE și că modalitățile de acordare a ajutorului respectiv nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv. Astfel, schema menționată nici nu constituie o discriminare interzisă în temeiul articolului 18 primul paragraf TFUE.

În al doilea rând, Tribunalul examinează decizia Comisiei în raport cu libera prestare a serviciilor enunțată la articolul 56 TFUE. În această privință, Tribunalul amintește că această libertate fundamentală nu se aplică ca atare în domeniul transporturilor, care este supus unui regim juridic special, din care face parte regulamentul citat privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate. Or, regulamentul amintit are ca obiect tocmai definirea condițiilor de aplicare, în sectorul transportului aerian, a principiului liberei prestări a serviciilor. Cu toate acestea, Ryanair nu a invocat nicio încălcare a regulamentului menționat.

În al treilea rând, Tribunalul respinge motivul potrivit căruia Comisia și-ar fi încălcat obligația de evaluare comparativă a efectelor pozitive ale ajutorului și a efectelor negative ale acestuia asupra condițiilor schimburilor comerciale și asupra menținerii unei concurențe nenedaturate. În această privință, Tribunalul arată că o asemenea evaluare comparativă nu este impusă de articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE, **întrucât măsurile de ajutor adoptate pentru remedierea unei perturbări grave a economiei unui stat membru, precum schema de garanții pentru**

împrumuturi în discuție, sunt, prin urmare, prezumate a fi adoptate în interesul Uniunii atunci când sunt necesare, adecvate și proporționale.

În sfârșit, Tribunalul respinge ca nefondat motivul întemeiat pe pretinsa încălcare a obligației de motivare și constată că nu este necesar să se examineze temeinicia motivului întemeiat pe încălcarea drepturilor procedurale care reies din articolul 108 alineatul (2) TFUE.

MENȚIUNE: Împotriva deciziei Tribunalului se poate declara recurs la Curte, numai pentru motive de drept, în termen de două luni și zece zile de la comunicarea acesteia.

MENȚIUNE: Acțiunea în anulare are ca obiect anularea acelor acte ale instituțiilor Uniunii care sunt contrare dreptului Uniunii. Cu respectarea anumitor condiții, statele membre, instituțiile europene și particularii pot sesiza Curtea de Justiție sau Tribunalul cu o acțiune în anulare. Dacă acțiunea este întemeiată, actul este anulat. Instituția autoare a actului trebuie să ia măsuri pentru a elimina eventualul vid juridic creat prin anularea acestuia.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Tribunalului.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.